Наследяване

Швеция

Съдържание, предоставено от

European Judicial Network (in civil and commercial matters)

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUE).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Всяко лице, навършило 18 години или повече, има право да направи завещание. Завещанието не е валидно, ако е изготвено под въздействието на психично заболяване. За да се счита за действително, завещанието трябва да бъде съставено в писмена форма и подписано от завещателя. Завещанието трябва също така да бъде подписано от двама свидетели, които трябва да присъстват едновременно. Свидетелите трябва да са уведомени, че са свидетели именно на завещание, но не е задължително да бъдат запознати със съдържанието на завещанието.

Двамата свидетели трябва да бъдат над 15-годишна възраст, като никой от тях не може да бъде съпруг, несключил брак партньор, брат или сестра или роднина по права линия, нито да има родство по сватовство със завещателя. Лице, което самото то или чийто съпруг, несключил брак партньор, брат или сестра, роднина по права линия или лице, което е роднина по сватовство, получава наследство според завещанието, също не може да бъде свидетел.

Завещателят има възможност да направи „привилегировано завещание“ (*nödstestamente*), ако не може да състави завещание по гореописания начин поради заболяване или друго извънредно обстоятелство. В такъв случай завещанието може да бъде направено устно пред двама свидетели или да бъде написано на ръка и подписано от завещателя.

Ако дадена страна желае да анулира завещание, тя трябва да предяви иск срещу завещанието в съда. Този иск трябва да бъде предявен в срок до шест месеца, считано от момента на получаване на завещанието.

Разпореждане с наследственото имущество може да се прави само в съответствие с разпоредбите за завещания. Поради това договорите за наследство или други споразумения за прехвърляне на имущество след смъртта са недействителни.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

В Швеция няма правила за вписване на завещания.

За да поясни, че има завещание и то може да бъде използвано след смъртта му/ѝ, завещателят трябва да каже на някого, на когото има доверие, къде се съхранява завещанието. Обикновено завещанията се съхраняват в кантората на адвокат или в банка. Ако след смъртта на завещателя не може да бъде

намерено завещание, наследството се предава по закон. Ако на по-късен етап бъде открито завещание, наследственото имущество може да бъде преразпределено. Давностният срок е десет години.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Да, ако лицето е женено/омъжено и/или има деца, има ограничения върху правото му да се разпорежда с наследственото имущество.

Ако завещателят е женен/омъжена, преживелият съпруг има право да получи имущество, което, заедно с това, което преживелият съпруг е получил при разделянето на тяхното общо имущество или което представлява отделното имущество на съпруга, съответства на сумата на четири базови цени в съответствие с глава 2, членове 6 и 7 от Социално-осигурителния кодекс (*socialförsäkringsbalken*) (Правило за базовите суми). Размерът на базовите суми се определя веднъж годишно. Това правило е приложимо, ако наследственото имущество е с достатъчно голяма стойност. Това означава, че ако няма имущество с такава стойност, преживелият съпруг наследява наличното имущество. Завещания, които нарушават това право, не се считат за действителни.

Децата и внуците на починалия (наричани *bröstarvingar* или „наследници“) имат право на своята запазена част от наследството. Запазената част (*laglott*) е равна на половината от дела от наследството, който по закон се полага на децата и внуците. По закон децата и внуците на завещателя имат равни права по отношение на наследството. В това отношение завещания, които накърняват запазената част от наследството, не се считат за действителни. За да получи своята запазена част, детето или внукът трябва да поиска изменение на завещанието в срок до шест месеца от получаване на завещанието.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

В случай че специално разпореждане с наследственото имущество няма, наследството се разпределя в съответствие с предвидените в закона правила за наследяване. Едно от изискванията за получаване на право на наследство е лицето да е живо към момента на смъртта на наследодателя. Право на наследство има дори лице, което е било заченато към момента на смъртта на наследодателя, но е родено след това.

В закон се прави разлика между три реда наследници. Първият ред включва децата или внуците на наследодателя. Вторият ред включва родителите и братята и сестрите на наследодателя, а третият ред включва бабите и дядовците и техните деца, т.е. братята и сестрите на родителите на наследодателя. Наследството се разпределя поравно в рамките на всеки ред. Никой от втори ред не наследява при наличие на жив наследник от първи ред. Лицата от трети ред наследяват при липса на живи наследници от първи или втори ред. Ако починалият е женен/омъжена, наследственото имущество се полага на преживелия съпруг.

След смъртта на преживелия/ялата съпруг/съпруга, наследството се наследява съвместно от децата или внуците; при липса на деца или внуци, наследството преминава към наследниците от втори или трети ред. По този начин тези наследници имат право на вторично наследяване (*efterarv*) след смъртта на преживелия съпруг.

Ако наследодателят има деца, които не са деца на преживелия съпруг, те имат право да получат своя дял след смъртта на наследодателя.

При липса на наследници наследството се прехвърля на Шведския наследствен фонд (*den allmänna arvsfonden*).

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Делбата на наследственото имущество най-често се извършва без участието на властите. Вместо това страните, които имат право на наследството — съсобствениците на наследственото имущество на починалия — заедно разделят наследственото имущество след смъртта. Страните, имащи право на наследственото имущество, са преживелият съпруг или несключилият брак партньор, наследниците и универсалните заветници. До три месеца след смъртта трябва да бъде представен опис на наследственото имущество на Шведската данъчна агенция (*Skatteverket*). В него се посочват активите и дълговете на наследственото имущество на починалия. От описа на наследственото имущество е видно също така кои лица имат право да представляват наследственото имущество. Шведската данъчна агенция е така също компетентният орган, който извършва издирването на наследник с неизвестно местонахождение, като пуска обявление в Post- och Inrikes Tidningar.

По искане на някоя от страните, имащи право на наследствено имущество, съдът може да постанови възлагане управлението на имуществото на официален управител на наследствено имущество (*boutredningsman*), както и да назначи такъв. Ако страните не могат да постигнат съгласие относно делбата на наследственото имущество, се назначава специален разпределител на наследственото имущество (*skiftesman*). Това лице може да извърши принудителна делба на наследственото имущество. Разпределителят на наследственото имущество се назначава от обикновен съд с компетентност за това.

Споровете, свързани с наследственото имущество, също се решават от обикновен съд с компетентност за това.

Ако някоя от страните, имащи право на наследственото имущество, е ненавършило пълнолетие или е недееспособно лице, се назначава попечител (*god man*). Попечителят се назначава от главния настойник (*överförmyndaren*).

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Не се изисква специално приемане на правото на наследник върху наследство. Той или тя обаче трябва да се представи и ако е страна, имаща право върху наследственото имущество, трябва да помага при управлението на наследственото имущество.

Ако дадено лице има право на наследство по завещание, то трябва, ако желае да предяви своето право, да уведоми за завещанието всички наследници по закон. Уведомяването за завещанието се извършва чрез предаване на заверено копие на завещанието на наследника/ците и потвърждаване на получаването му от тях. След уведомяването всички наследници, които считат, че завещанието трябва да бъде обявено за нищожно и невалидно, наследниците, които желаят да променят завещанието, за да получат своята запазена част, или преживелият съпруг, който желае да се позове на правилото за базова сума, разполагат със срок от шест месеца, в рамките на който могат да предявят иск пред съда.

Възможно е дете или внук на починалия да се откаже от своето право на наследство в полза на преживелия съпруг. Това не е отказ от наследство; наследникът всъщност отлага правото си на наследство. Наследникът ще има право на вторично наследяване от наследственото имущество на преживелия съпруг и когато преживелият съпруг почине, наследникът ще получи неговия/нейния дял от наследството. Ако наследникът вече не е жив в момента на смъртта на преживелия съпруг, наследникът на наследника получава наследството вместо него/нея.

Наследник или заветник може да се откаже от своето право на наследство направо пред наследодателя, т.е. преди неговата/нейната смърт. Такъв отказ важи, освен ако не е предвидено друго, за наследниците на завещателя. Децата или внуците или техните наследници обаче винаги имат право да получат полагащата им се запазена част.

Ако наследник или заветник се оттегли или не потърси своето наследство, Шведската данъчна агенция може да го/я насочи да предяви своите права в срок до шест месеца от въпросното уведомление до него

или нея. Ако наследникът или заветникът не предяви своето право, той губи своето право на наследство. До извършването на делбата на наследственото имущество е възможно дадено лице да се откаже от своето право на наследство.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имуществото (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Когато дадено лице почине, страните, имащи право на наследственото имущество, т.е. преживелият съпруг или несключилият брак партньор, наследниците и универсалните заветници, трябва съвместно да управляват наследственото имущество на починалия. Те носят отговорност за изготвянето на опис на наследственото имущество (*boupptecknin*g) и за представянето му на Шведската данъчна агенция. Ако активите превишават дълговете, горницата се разпределя според предвиденото в закона или както е посочено в завещанието. Наследственото имущество се разделя въз основа на документ за делба на наследствено имущество (*arvskifte*), който се изготвя от наследниците и универсалните заветници. Документът за делба на наследственото имущество трябва да бъде изготвен в писмена форма и подписан от наследниците. Ако наследниците не могат да постигнат споразумение относно делбата, може да бъде назначен разпределител на наследственото имущество (*skiftesman*) и да бъде извършена принудителна делба. Ако е назначен изпълнител на завещанието (*testamentsexekutor*), той отговаря също така и за делбата.

Ако починалият е бил женен/омъжена или е съжителствал с партньор, обикновено се извършва разделяне на съвместното имущество. Разделянето на съвместното имущество се осъществява преди делбата на наследственото имущество на починалия.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

За да стане наследник, лицето трябва да е живо в момента на смъртта на завещателя. Другата възможност е да е било заченато преди смъртта и да се е родило след това. Има три различни реда на наследяване за лица, които имат право на наследство. За повече информация вж. въпрос 4.

Дадено лице става заветник (*testamentstagare*), ако му бъде завещано някакво имущество по силата на действително завещание. Ако заветникът не е жив към момента на смъртта на завещателя, родните на заветника заемат неговото място, ако имат право на наследство в съответствие с предвиденото по закон наследяване.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Не, наследниците не носят отговорност за дълговете на починалия. Когато дадено лице почине, неговите активи и дългове се събират в наследствена маса и образуват наследственото имущество (*dödsbo*). Наследственото имущество се разглежда като самостоятелно юридическо лице и следователно има свои собствени права и задължения. Ако дълговете надвишават активите, наследственото имущество се обявява в несъстоятелност и не може да се разпределя никакво наследство.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Всяко лице, което е придобило недвижимо имущество с права на собственост, трябва да подаде заявление за вписване на придобиването (вписване на правото на собственост) в Националния поземлен кадастър (*lantmäterimyndigheten*) (https://www.lantmateriet.se/), обикновено в срок до три месеца след

придобиването. Лице, което е подало заявление за вписване на право, трябва да представи документа за придобиване и останалите документи, които са необходими за доказване на придобиването. В случай на покупка това означава например, че наред с други документи трябва да бъде представен и документът за покупка. Ако имуществото е придобито по наследство, принципно в някои случаи е достатъчно (ако само една страна има право на наследственото имущество) да се представи само вписания опис на наследственото имущество в оригинал и заверено копие. В други случаи трябва да се представи документът за делба на наследственото имущество в оригинал и заверено копие. Може да се наложи да бъдат представени така също други документи, например съгласието на главния настойник, ако лицето, което има право на наследственото имущество, не е навършило пълнолетие или е недееспособно. В някои случаи дадено лице може да подаде заявление за вписване на право на собственост, като представи завещание, което е придобило правна сила, вместо документа за делба на наследственото имущество.

Лицето, което последно е подало заявление за вписване на право на собственост, се счита за собственик на имуществото.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Задължително се назначава официален управител на наследственото имущество, ако страна, имаща право на наследственото имущество, поиска назначаването на такъв. Заветник — лице, на което е било завещано конкретно имущество чрез завещанието — има право да поиска назначаването на официален управител на наследственото имущество. Управителят на наследственото имущество се назначава от компетентния съд. Управителят на наследственото имущество трябва да притежава необходимите знания за управлението му.

В завещанието си завещателят може да предвиди изпълнител, който да се грижи за управлението на наследственото имущество вместо наследниците и универсалните заветници.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

На първо място, това са страните, имащи право на наследственото имущество; т.е. преживелият съпруг или несключилият брак партньор, наследниците и универсалните заветници. Лицата, които са страни с право на наследствено имущество, трябва да бъдат включени в описа на наследственото имущество. Ако е назначен официален управител или изпълнител на завещанието, той има право да представлява наследственото имущество вместо страните, имащи право на него.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Официалният управител на наследственото имущество е натоварен с извършването на анализ на активите и дълговете на наследственото имущество и с управлението на му. Трябва също така да се установи кои са наследниците и заветниците, за да може тогава наследственото имущество да бъде разделено по закон или в съответствие със завещанието. Затова управителят на наследственото имущество има право да подписва правните документи, които са необходими за тази цел. Все пак правомощията на управителя на наследственото имущество са обект на известни ограничения, например за продажбата на недвижимо имущество управителят трябва да получи писменото съгласие на всички съсобственици или, ако такова не може да бъде получено, разрешение от компетентния районен съд.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли

специална доказателствена сила?

Най-честите документи са описът на наследственото имущество и документът за делба на наследственото имущество.

Опис на наследственото имущество (*bouppteckning*): след производството по описа на наследственото имущество, на което трябва да бъдат поканени всички наследници и заветници, се съставя опис на наследственото имущество, който трябва да бъде представен на Шведската данъчна агенция. От описа е видно, наред с други данни, кои са наследниците и заветниците, както и активите и дълговете на наследственото имущество. Лицето, което най-добре познава наследственото имущество и представя неговия опис, трябва официално да удостовери верността на информацията, която се съдържа в описа на наследственото имущество. Две лица трябва да удостоверят, че в описа всичко е било вписано правилно. Завещанието и предбрачният договор трябва да бъдат приложени към описа на наследственото имущество. Шведската данъчна агенция вписва описа на наследственото имущество. В гражданското право вписаният опис на наследственото имущество е важен документ. Сам по себе си този документ или заедно с документите за делба на наследственото имущество, представлява документ за идентифициране на страните, имащи право на наследственото имущество, например когато трябва да бъдат изтеглени парите от банковата/вите сметка/и на починалия и когато трябва да се подаде заявление за вписване на правото на собственост върху дадено имущество.

Документ за делба на наследствено имущество (*arvsskifte*): когато наследственото имущество се дели, трябва да бъде изготвен документ за делба на наследственото имущество. Този документ трябва да бъде съставен в писмена форма и подписан от наследника и/или заветниците. Документът за делба на наследственото имущество е важен и в гражданското право и може да бъде представен от страните, имащи право на наследственото имущество, като доказателство за това право.

В шведското право се прилагат принципите на свободната преценка на доказателствата, което означава, че няма специални разпоредби относно това каква доказателствена сила има конкретен документ. 11 май 2015 г.

Тази уебстраница е част от Your Europe.

Ще се радваме да получим Вашите отзиви относно полезността на предоставената информация.

Последна актуализация: 18/03/2026

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.